

9. दशांश अपूर्णांक

सौमित्र : सर, आज मी औषधाच्या एका खोक्यावर MRP ₹ 24.50 असं लिहिलेलं पाहिलं. याचा अर्थ काय ?

सर : याचा अर्थ, विक्रेत्याला त्या औषधाची किंमत जास्तीत जास्त 24 रुपये 50 पैसे घेता येईल.

रेखा : पण '₹ 24.50' याचा अर्थ 'चोवीस रुपये पन्नास पैसे' कसा होतो ?

सर : 24.50 हे लेखन दशांश पद्धतीत केलं आहे, म्हणून तुझ्या प्रश्नाचं उत्तर कळण्यासाठी तुम्हांला आधी दशांश अपूर्णांक आणि ते लिहिण्याची वेगळी पद्धत समजून घ्यायला हवी.

□ दशांश अपूर्णांक

ज्या अपूर्णांकांचे छेद 10, 100, 1000 असे, म्हणजे 10 किंवा 10 च्या दहा-दहा पटीत असतात, त्यांना दशांश अपूर्णांक म्हणतात. जसे, $\frac{5}{10}$, $\frac{68}{100}$, $\frac{285}{1000}$ इत्यादी. हे अपूर्णांक अंश-छेद रूपात लिहिले आहेत.

हे अपूर्णांक वेगळ्या पद्धतीने लिहिणे सोईचे असते. ही पद्धत समजण्यासाठी आपण आपली संख्यालेखन पद्धती आठवू. या पद्धतीत आपण क्रमाने दशक, शतक, हजार अशी दहा-दहा पट होत जाणारी स्थाने निर्माण करतो. जसे, 10 एककांचा 1 दशक, 10 दशकांचे 1 शतक इत्यादी.

आता आपण उलट विचार करू. एका शतकाचे 10 समान भाग केले, की प्रत्येक भाग 1 दशक असतो. दशकाचे स्थान शतकाला लागून उजवीकडे आहे. एका दशकाचे दहा समान भाग केले. प्रत्येक भाग 1 एकक असतो. त्याचे स्थान दशकाला लागून उजवीकडे आहे.

तसेच 1 एककाचे 10 समान भाग केले, की प्रत्येक भाग $\frac{1}{10}$ असेल. त्याच्यासाठी एककस्थानच्या उजवीकडे स्थान निर्माण करतात. $\frac{1}{10}$ म्हणजे 'एक छेद दहा' म्हणजेच 'एक दशांश' (दश म्हणजे 10 आणि अंश म्हणजे भाग, म्हणून दशांश म्हणजे दहावा भाग), म्हणून या स्थानाला दशांशस्थान म्हणतात.

□ दशांशचिन्ह

दशांश हे स्थान अपूर्णांक लेखनासाठी निर्माण करतात. संख्यालेखन करताना, संख्येतील पूर्णांक भाग संपल्याची खूण म्हणून, पूर्णांकातील शेवटच्या अंकानंतर '.' असे एक टिंब लिहितात. या खुणेला दशांशचिन्ह म्हणतात. दशांशचिन्ह वापरून $8\frac{5}{10}$ हा अपूर्णांक 8.5 असा लिहितात. याचे वाचन 'आठ पूर्णांक पाच दशांश' असे किंवा सोईसाठी 'आठ दशांशचिन्ह पाच' असे करतात.

$20\frac{3}{10}$ चे लेखन 20.3 असे करतात.

'सात दशांश' या अपूर्णांकाचे लेखन ' $\frac{7}{10}$ ' आणि '0.7' असे दोन प्रकारे करता येते. यांपैकी ' $\frac{7}{10}$ ' ही लेखनाची व्यवहारी पद्धत आहे आणि '0.7' ही दशांश पद्धत आहे.

उदाहरणसंग्रह 36

खालील अपूर्णांक दशांश पद्धतीत लिहा आणि वाचा.

(1) $3 \frac{9}{10}$

(2) $1 \frac{4}{10}$

(3) $5 \frac{3}{10}$

(4) $\frac{8}{10}$

(5) $\frac{7}{10}$

□ शतांशस्थान

$\frac{1}{10}$ या अपूर्णाकाचे 10 समान भाग केले, तर प्रत्येक भाग $\frac{1}{100}$ म्हणजे एक शतांश होतो, म्हणून 1 दशांश = 10 शतांश किंवा $\cdot 1 = \cdot 10$ हे लक्षात घ्या. $\frac{1}{100}$ ला 10 ने गुणल्यावर $\frac{10}{100} = \frac{1}{10}$ हा अपूर्णांक मिळतो, म्हणून दशांशस्थानाला लागून उजवीकडे शतांशस्थान तयार करता येते. शतांशाचे स्थान तयार करून $\frac{14}{100}$ हा अपूर्णांक 0.14 असा लिहितात.

$$\frac{14}{100} = \frac{10+4}{100} = \frac{10}{100} + \frac{4}{100} = \frac{1}{10} + \frac{4}{100}$$

म्हणून $\frac{14}{100}$ चे दशांश रूपात लेखन करताना दशांशस्थानात 1 आणि शतांशस्थानात 4 हा अंक येतो.

या अपूर्णाकाचे लेखन 0.14 आणि वाचन 'शून्य पूर्णांक चौदा शतांश' किंवा सोईसाठी 'शून्य दशांशचिन्ह एक चार' असे करतात. त्याचप्रमाणे $6 \frac{57}{100}$ चे लेखन 6.57 आणि $50 \frac{71}{100}$ चे लेखन 50.71 असे होते.

$\frac{3}{100}$ चे लेखन करताना दशांशस्थानात काही नाही हे लक्षात घेऊन त्या स्थानावर 0 हा अंक लिहावा लागतो, म्हणजे $\frac{3}{100}$ चे लेखन 0.03 असे होते.

खालील सारणीत काही दशांश अपूर्णाकांचे लेखन व वाचन दाखवले आहे. ते अभ्यासा.

व्यवहारी अपूर्णांक	दशक	एकक	दशांश	शतांश	दशांश अपूर्णांक रूपात लेखन	वाचन
$7 \frac{5}{10}$		7	5		7.5	सात दशांशचिन्ह पाच
$7 \frac{5}{100}$		7	0	5	7.05	सात दशांशचिन्ह शून्य पाच
$\frac{82}{100}$		0	8	2	0.82	शून्य दशांशचिन्ह आठ दोन
$25 \frac{6}{100}$	2	5	0	6	25.06	पंचवीस दशांशचिन्ह शून्य सहा

उदाहरणसंग्रह 37

खालील अपूर्णांक दशांश रूपात लिहा आणि वाचा.

(1) $9 \frac{1}{10}$ (2) $9 \frac{1}{100}$ (3) $4 \frac{53}{100}$ (4) $\frac{78}{100}$ (5) $\frac{5}{100}$ (6) $\frac{5}{10}$ (7) $\frac{2}{10}$ (8) $\frac{20}{100}$

□ दशांश अपूर्णाकातील अंकांची स्थानिक किंमत

पूर्णांक संख्यांतील अंकांची स्थानिक किंमत आपण ठरवतो. त्याच पद्धतीनं दशांश अपूर्णाकातील अंकांची स्थानिक किंमत ठरवता येते.

उदा. (1) 73.82 या संख्येत 7 या अंकाची स्थानिक किंमत $7 \times 10 = 70$ आणि 3 या अंकाची स्थानिक किंमत $3 \times 1 = 3$, तसेच 8 या अंकाची स्थानिक किंमत $8 \times \frac{1}{10} = \frac{8}{10} = 0.8$ आणि 2 या अंकाची स्थानिक किंमत $2 \times \frac{1}{100} = \frac{2}{100} = 0.02$

उदा. (2) 210.86 या संख्येतील अंकांची स्थानिक किंमत

अंक	2	1	0	8	6
स्थान	शतक	दशक	एकक	दशांश	शतांश
स्थानिक किंमत	2×100 $= 200$	1×10 $= 10$	0 0	$8 \times \frac{1}{10}$ $= 0.8$	$6 \times \frac{1}{100}$ $= 0.06$

उदाहरणसंग्रह 38

खालील अपूर्णांक वाचा आणि प्रत्येक अंकाची स्थानिक किंमत लिहा.

(1) 6.13

(2) 48.84

(3) 72.05

(4) 3.4

(5) 0.59

□ दशांश अपूर्णाकाचा उपयोग

सर : आता आपण '24.50 रुपये म्हणजे 24 रुपये 50 पैसे,' हे कसं हे पाहू. 1 पैसा म्हणजे किती रुपये?

सौमित्र : 100 पैसे म्हणजे 1 रुपया, म्हणून 1 पैसा म्हणजे 1 शतांश रुपया, म्हणजेच 0.01 रुपया.

सर : आणि 50 पैसे म्हणजे ?

सौमित्र : 50 शतांश रुपया, म्हणजेच 0.50 रुपया, म्हणून 24.50 रुपये म्हणजे 24 रुपये 50 पैसे.

सर : जेव्हा एखाद्या राशीच्या मोठ्या एकाकाचे 10 किंवा 100 भाग करून लहान एकक निश्चित केलेली असतात, तेव्हा त्या राशीचं लेखन दशमान पद्धतीत करणं फारच सोईच असतं. जसं आता आपण पाहिलं, 100 पैसे = 1 रुपया. तसं 100 सेमी = 1 मीटर, म्हणून 75 सेमी म्हणजे 0.75 मी.

10 मिलिमीटर = 1 सेंटीमीटर, म्हणून 1 मिमी म्हणजे 0.1 सेमी. 3 मिमी म्हणजे 0.3 सेमी.

6.3 सेमी म्हणजे 6 सेमी 3 मिमी.

आता पुढील सारणी अभ्यासा.

100 पैसे = 1 रुपया	100 सेमी = 1 मी
1 पैसा = $\frac{1}{100}$ रुपया = 0.01 रुपया	1 सेमी = $\frac{1}{100}$ मी = 0.01 मी.
50 पैसे = $\frac{50}{100}$ रुपया = 0.50 रुपया	25 सेमी = $\frac{25}{100}$ मी = 0.25 मी.
75 पैसे = $\frac{75}{100}$ रुपया = 0.75 रुपया	60 सेमी = $\frac{60}{100}$ मी = 0.60 मी = 0.6 मी.

1 रुपया = 100 पैसे	1 मी = 100 सेमी
5 रुपये = 500 पैसे	8 मी = 800 सेमी
0.50 रुपया = 0.5 रुपया = 50 पैसे	0.3 मी = 30 सेमी
0.07 रुपया = 7 पैसे	0.40 मी = 40 सेमी
4.5 रुपये = 4 रुपये 50 पैसे	2.65 मी = 2 मी 65 सेमी
17.65 रुपये = 17 रुपये 65 पैसे	14.9 मी = 14 मी 90 सेमी

उदाहरणसंग्रह 39

1. किती रुपये आणि किती पैसे, हे लिहा.

- (1) ₹ 58.43 (2) ₹ 9.30 (3) ₹ 2.30 (4) ₹ 2.3

2. किती रुपये हे दशांश पद्धतीत लिहा.

- (1) 6 रुपये 25 पैसे (2) 15 रुपये 70 पैसे (3) 8 रुपये 5 पैसे (4) 22 रुपये 4 पैसे (5) 720 पैसे

3. किती मीटर आणि किती सेंटिमीटर हे लिहा.

- (1) 58.75 मी (2) 9.30 मी (3) 0.30 मी (4) 0.3 मी
(5) 1.62 मी (6) 91.4 मी (7) 7.02 मी (8) 0.09 मी

4. किती मीटर हे दशांश पद्धतीत लिहा.

- (1) 1 मी 50 सेमी (2) 50 मी 40 सेमी (3) 50 मी 4 सेमी (4) 734 सेमी
(5) 10 सेमी (6) 2 सेमी

5. किती सेमी आणि किती मिमी हे लिहा.

- (1) 6.9 सेमी (2) 20.4 सेमी (3) 0.8 सेमी (4) 0.5 सेमी

6. किती सेमी हे दशांश पद्धतीत लिहा.

- (1) 7 सेमी 1 मिमी (2) 16 मिमी (3) 144 मिमी (4) 8 मिमी

□ अर्धा, पाव, पाऊण, सव्वा इत्यादींचे दशांश अपूर्णाकांत लेखन

‘अर्धा’ याचे व्यवहारी अपूर्णाकांत लेखन आपण $\frac{1}{2}$ असे करतो. याच अपूर्णाकाचे लेखन दशांश पद्धतीत करण्यासाठी $\frac{1}{2}$ चे छेद 10 असणाऱ्या सममूल्य अपूर्णाकांत रूपांतर करावे लागेल.

$$\frac{1}{2} = \frac{1 \times 5}{2 \times 5} = \frac{5}{10} \text{ म्हणून, } \frac{1}{2} \text{ चे दशांश अपूर्णाकांत लेखन } \frac{5}{10} \text{ किंवा } 0.5 \text{ असे होते.}$$

$$\text{लक्षात घ्या, की अर्धा} = \frac{1}{2} = \frac{1 \times 5}{2 \times 5} = \frac{5}{10} = 0.5 \text{ तसेच } \frac{1}{2} = \frac{1 \times 50}{2 \times 50} = \frac{50}{100} = 0.50$$

म्हणून ‘अर्धा’ याचे लेखन दशांश अपूर्णाकांत 0.5 किंवा 0.50 असेही करता येते.

‘पाव’ आणि ‘पाऊण’ यांचे लेखन व्यवहारी अपूर्णाकांत अनुक्रमे $\frac{1}{4}$ आणि $\frac{3}{4}$ असे करतात. यांचे दशांश अपूर्णाकांत रूपांतर करू. 4 च्या पटीत 10 येत नाहीत, म्हणून $\frac{1}{4}$ आणि $\frac{3}{4}$ यांचे छेद 10 असणाऱ्या

अपूर्णाकांत रूपांतर करता येणार नाही, पण $4 \times 25 = 100$ म्हणून छेद 100 करता येईल.

$$\text{पाव} = \frac{1}{4} = \frac{1 \times 25}{4 \times 25} = \frac{25}{100} = 0.25$$

$$\text{आणि पाऊण} = \frac{3}{4} = \frac{3 \times 25}{4 \times 25} = \frac{75}{100} = 0.75$$

$$\text{सव्वा} = 1 \frac{1}{4} = 1.25$$

$$\text{दीड} = 1 \frac{1}{2} = 1.50 = 1.5$$

$$\text{पावणेदोन} = 1 \frac{3}{4} = 1.75$$

$$\text{साडेसतरा} = 17 \frac{1}{2} = 17.50 = 17.5$$

उदाहरणसंग्रह 40

खालील अपूर्णाकांचे लेखन दशांश अपूर्णाकांत करा.

(1) अडीच	(2) सव्वादोन	(3) पावणेतीन	(4) साडेदहा
(5) पावणेपंधरा	(6) सव्वासोळा	(7) साडेअठ्ठावीस	

□ दशांश अपूर्णाकांची बेरीज

सर : समजा, एका पेन्सिलची किंमत अडीच रुपये आणि एका पेनची किंमत साडेचार रुपये आहे, तर त्यांची एकूण किंमत किती ?

सौमित्र : अडीच रुपये म्हणजे दोन आणि अर्धा रुपया आणि साडेचार रुपये म्हणजे चार आणि अर्धा रुपया. 4 रुपये आणि 2 रुपये मिळून झाले 6 रुपये आणि दोन अर्धे रुपये मिळून 1 रुपया, म्हणून दोन्ही वस्तूंचे एकूण $6 + 1$ म्हणजे 7 रुपये.

सर : बरोबर ! आता हीच बेरीज दशांश पद्धतीत कशी केली आहे, हे पाहा. शतांशस्थानच्या शून्यांची बेरीज 0 आली.

$$0.5 + 0.5 \text{ म्हणजे } \frac{5}{10} + \frac{5}{10} = \frac{5+5}{10} = \frac{10}{10} = \frac{1}{1} = 1$$

$$\begin{array}{r} 1 \\ 2.50 \\ + \\ 4.50 \\ \hline 7.00 \end{array}$$

हा एक, हातचा म्हणून एककस्थानात नेला. बेरजेत दशांशस्थानी काही नाही, म्हणून त्या स्थानी शून्य लिहिले. एककस्थानातील $2 + 4 = 6$ अधिक हातचा $1 = 7$ म्हणून 2.50 रुपये आणि 4.50 रुपये यांची बेरीज 7.00 रुपये.

पूर्णांक संख्यालेखनासाठी आपण दशमान पद्धत वापरतो. तीच पद्धत विस्तारून दशांश अपूर्णांक लिहिता; म्हणून आपण पूर्णांकांची बेरीज जशी करतो, अगदी तशीच दशांश अपूर्णांकांची बेरीज करता येते.

आता मी बेरजेची आणखी काही उदाहरणे सोडवून दाखवतो. ती अभ्यासा.

$$\begin{array}{r} (1) \quad + \quad 3.7 \\ 12.2 \\ \hline 15.9 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (2) \quad + \quad 6.8 \\ 5.5 \\ \hline 12.3 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (3) \quad + \quad 16.9 \\ 7.5 \\ \hline 24.4 \end{array}$$

सौमित्र : पहिल्या बेरजेत हातचा आलेला नाही. दुसऱ्या व तिसऱ्या बेरजेत हातचे आहेत.

रेखा : पूर्णांकांची बेरीज करताना आपण एककांत एकक आधी मिळवतो. तसंच इथे आधी दशांशात दशांश मिळवले आहेत. दुसऱ्या उदाहरणात दशांशस्थानच्या अंकांची बेरीज 13 आली आहे. 13 दशांश म्हणजे 10 दशांश + 3 दशांश = 1 एकक + 3 दशांश.

सौमित्र : म्हणून बेरजेत दशांशस्थानात 3 हा अंक राहिला आणि 1 एकक हातचा म्हणून एककाच्या स्थानी गेला. बेरीज $6 + 5$ आणि हातचा 1 मिळून 12 आली.

सर : तुमची निरीक्षणं अगदी बरोबर आहेत. पूर्णांकांची बेरीज करताना दिलेल्या संख्यांतील अंक जसे आपण त्यांची स्थानं लक्षात घेऊन एकाखाली एक लिहितो, तसेच ते इथंही लिहायचे. संख्या लिहिताना आणि त्यांच्या बेरजेतही, दशांशचिन्ह एकाखाली एक आलं पाहिजे, हेही लक्षात घ्या.

❖ खालील बेरजा अभ्यासा. (लक्षात घ्या : 10 दशांश = 1 एकक. 10 शतांश = 1 दशांश)

उदा. (1) बेरीज करा : $7.09 + 54.93$

आधी शतांशस्थानच्या अंकांची बेरीज केली. $9 + 3 = 12$

	1	1	1
+	7	. 0	9
	5	4	. 9
	6	2	. 0
			2

शतांशस्थानच्या 12 मधील 1 हातचा दशांशस्थानी नेला व 2 शतांशस्थानात लिहिले. दशांशस्थानचे पहिले 9 आणि हातचा 1 मिळून 10 दशांश झाले. 10 दशांश म्हणजे 1 एकक. तो 1 एककस्थानी हातचा म्हणून नेला. बेरजेत दशांशस्थानी काही राहिले नाही, म्हणून 0 लिहिले. याप्रमाणे बेरीज पूर्ण केली.

उदा. (2) बेरीज करा : $45.83 + 167.4$

$$\begin{array}{r} 45.83 \\ + 167.4 \\ \hline \end{array}$$

अंकांची स्थाने आणि दशांशचिन्हे एकाखाली एक येतील अशा रीतीने संख्यांची मांडणी केली.

	1	1	1
+	4	5	. 8
	1	6	7
	2	1	3
			. 2
			3

$\frac{4}{10} = \frac{4 \times 10}{10 \times 10} = \frac{40}{100}$, म्हणून अपूर्णांकांचे छेद समान होण्यासाठी 167.4

हे 167.40 असे लिहिले. नंतर दोन्ही अपूर्णांकांची बेरीज केली.

नेहमीप्रमाणे सर्वात कमी स्थानिक किमतीच्या अंकांची बेरीज करून क्रमाने मोठ्या स्थानिक किमतीच्या अंकांची बेरीज केली.

उदा. (3)

$$\begin{array}{r} 10.46 \text{ रुपये} \\ + 35.92 \text{ रुपये} \\ \hline 46.38 \text{ रुपये} \end{array}$$

उदा. (4)

$$\begin{array}{r} 48.80 \text{ मी} \\ + 2.57 \text{ मी} \\ \hline 51.37 \text{ मी} \end{array}$$

उदा. (5)

$$\begin{array}{r} 7.5 \text{ सेमी} \\ + 14.2 \text{ सेमी} \\ + 9.6 \text{ सेमी} \\ \hline 31.3 \text{ सेमी} \end{array}$$

उदाहरणसंग्रह 41

1. दशांश अपूर्णांकात रूपांतर करून खालील बेरजा करा.

- (1) दीड मीटर आणि अडीच मीटर (2) पावणेपाच रुपये आणि सव्वासात रुपये
(3) साडेसहा मीटर आणि पावणेतीन मीटर

2. (1) $23.4 + 87.9$ (2) $35.74 + 816.6$ (3) $6.95 + 74.88$ (4) $41.03 + 9.98$

3. (1) $51.4 \text{ सेमी} + 68.5 \text{ सेमी}$ (2) $94.7 \text{ मी} + 1738.45 \text{ मी}$ (3) $5158.75 \text{ रुपये} + 841.25 \text{ रुपये}$

□ दशांश अपूर्णाकांची वजाबाकी

पुढे दिलेली दशांश अपूर्णाकांची वजाबाकी अभ्यासा.

$$\begin{array}{r} 15.41 \\ - 8.58 \\ \hline 6.83 \end{array}$$

दशक	एकक	दशांश	शतांश
	14	13	
0	4	3	11
1	8	4	1
	8	5	8
0	6	8	3

1 शतांशातून 8 शतांश वजा होत नाहीत, म्हणून 4 दशांशांपैकी 1 दशांशाचे 10 शतांश केले. ते 10 आणि आधीचा 1 मिळून 11 शतांश झाले. या 11 शतांशांतून 8 शतांश वजा केले. 3 शतांश राहिले. ते शतांशस्थानात रेघेखाली लिहिले. नंतरच्या स्थानांसाठी याप्रमाणेच कृती करून वजाबाकीचे उदाहरण पूर्ण केले.

उदाहरणसंग्रह 42

1. वजाबाकी करा.

(1) $25.74 - 13.42$

(2) $206.35 - 168.22$

(3) $63.4 - 31.8$

(4) $63.43 - 31.8$

(5) $63.4 - 31.83$

(6) $8.23 - 5.45$

(7) $18.23 - 9.45$

(8) $78.03 - 41.65$

2. वृंदाची उंची 1.48 मी होती. एक वर्षानंतर तिची उंची 1.53 मी झाली. एका वर्षात तिची उंची किती सेमी वाढली ?

अधिक माहितीसाठी

□ मापनाची दशमान एकके

अंतर, वस्तुमान (वजन) आणि आकारमान यांचे मापन ही दैनंदिन गरज आहे. मापनासाठी आपण गरजेनुसार लहान-मोठी एकके वापरतो. अंतरासाठी किलोमीटर, मीटर, सेंटिमीटर; आकारमानासाठी लीटर, मिलिलीटर आणि वस्तुमानासाठी किलोग्रॅम, ग्रॅम ही एकके नित्य वापरातील आहेत.

ही सर्व एकके दशमान मापन पद्धतीतील आहेत. या पद्धतीत वस्तुमान, अंतर आणि आकारमान यांच्यासाठी अनुक्रमे ग्रॅम, मीटर आणि लीटर ही मूळ एकके मानतात. त्यांपासून तयार केलेली मोठी एकके त्यांच्या 10-10 पटीने वाढतात व लहान एकके $\frac{1}{10}$ पटीत लहान होतात.

या एककांचा खालील तक्ता पाहा.

राशी	किलो (हजार)	हेक्टो (शतक)	डेका (दशक)	मापनाचे मूळ एकक	डेसि (दशांश)	सेंटी (शतांश)	मिलि (हजारांश)
अंतर	1 किमी = 1000 मी	1 हेक्टोमीटर = 100 मी	1 डेकामीटर = 10 मी	मीटर	1 डेसिमिटर = $\frac{1}{10}$ मी	1 सेंटिमिटर = $\frac{1}{100}$ मी	1 मिलिमीटर = $\frac{1}{1000}$ मी
वस्तुमान				ग्रॅम			
आकारमान				लीटर			

किलो, हेक्टो, ... मिली या शब्दांचे मूळ ग्रीक किंवा लॅटिन भाषेत आहे. त्यांचे या संदर्भात असलेले मराठीतील अर्थ त्या शब्दांशेजारी कंसात दिले आहेत.

